

I nderuar zoti Kryetar, të nderuar Deputetë, anëtarë të Kabinetit Qeveritar, të nderuar pjesëmarrës;

Dëshiroj t'ju falenderoj për rikthimin në zbatimin e Rregullores së Kuvendit, duke i dhënë mundësinë Institucioneve të Pavarura të paraqesin punën dhe veprimtarinë e tyre në seancë plenare.

Raporti mbështetet në analizën e performancës institucionale për vitin 2017 të Zyrës së Komisionerit për të Drejtën e Informimit dhe Mbrojtjen e të Dhënave Personale, lidhur me monitorimin e ligjit nr.119/2014 “Për të drejtën e informimit” dhe ligjit nr. 9887/2008, “Për mbrojtjen e të dhënave personale”, si dhe të trajtimit të ankesave lidhur me ligjin nr. 146/2014 “Për njoftimin dhe konsultimin publik”.

Veprimtaria e Zyrës së Komisionerit mbështetet në zbatimin me korrektësi të legjislacionit shqiptar, të rekomandimeve të rezolutës së Kuvendit të Shqipërisë dhe detyrimeve që burojnë nga bashkëpunimi ndërkombëtar.

Në kuadër të **të drejtës për informim**, Zyra e Komisionerit konstaton progres në rritjen e vetëdijes së Autoriteteve Publike për detyrimet e tyre mbi transparencën dhe dhënien e informacionit publik proaktiv.

Në kuadër të të drejtës për mbrojtjen e të dhënave personale, Zyra e Komisionerit është angazhuar në monitorimin e përpunimit të të dhënave personale dhe mbikëqyrjen e respektimit të masave të sigurisë gjatë përpunimit të tyre, nga kontrollues publikë dhe privatë. Si rrjedhojë, Zyra e Komisionerit ka pasur një rritje të vazhdueshme të numrit të ankesave.

Kompleksiteti i ankesave të mbërritura në adresë të Zyrës së Komisionerit dhe hetimet e shumta administrative janë dëshmi e zhvillimit pozitiv që e drejta për mbrojtjen e të dhënave personale po merr dita ditës edhe në Shqipëri.

Zyra e Komisionerit është gjithashtu e angazhuar në trajtimin e ankesave mbi zbatimin e ligjit “Për njoftimin dhe konsultimin publik” për të cilat është shprehur me vendime të rëndësishme. Mbetet ende punë për t'u bërë, sidomos për ndërgjegjësimin e qytetarëve në ushtrimin e të drejtës së tyre për t'u njoftuar dhe konsultuar me projektligjet, projekt dokumentat strategjike kombëtare dhe vendore, si dhe politikave me interes të lartë publik.

Gjatë vitit 2017, Zyra e Komisionerit ka monitoruar Programet e Transparencës së Autoriteteve Publike, ka kryer inspektime në terren si dhe ka kërkuar informacion lidhur me përmbushjen e detyrimeve që burojnë nga ligji nr. 119/2014, duke u përqëndruar në:

- publikimi i programeve të transparencës;
- caktimi i koordinatorit për të drejtën e informimit;
- publikimin e regjistrit të kërkesave dhe përgjigjeve.

Nga monitorimi i autoriteteve publike ka rezultuar se **181** prej tyre kanë miratuar dhe kanë bërë publik programin e transparencës; **227** autoritete publike kanë caktuar koordinator për të drejtën e informimit dhe **124** autoritete publike kanë publikuar regjistrin e kërkesave dhe përgjigjeve. Për vitin 2017, ka rezultuar se institucionet të cilat kanë një program të plotë dhe të përditësuar transparence janë *institucionet e pavarura*. Gjithashtu, institucionet e pavarura, kanë të njëjtët koordinator që kanë caktuar që me hyrjen në fuqi të ligjit nr. 119/2014 “Për të drejtën e Informimit”. Numri i kërkesave për informim të trajtuara nga këto institucione, gjatë vitit 2017 është **1303**, ndërsa numri i kërkesave të refuzuara **98**.

Në lidhje me pushtetin vendor, Zyra e Komisionerit vlerëson se niveli i transparencës së *bashkive* shënon përmirësime. Tashmë të gjitha bashkitë kanë caktuar koordinatorët e të drejtës për informim dhe numri i kërkesave për informacion publik të trajtuara nga bashkitë gjatë vitit 2017 është **9308**, ndërsa numri i kërkesave të refuzuara është **245**.

Disa nga problematikat që hasen në institucionet e *pushtetit vendor* janë:

1. Disa bashki nuk zotërojnë një faqe interneti, çka sjell vështirësi në aksesimin e informacionit;
2. Disa bashki të cilat edhe pse zotërojnë një faqe interneti nuk kanë të publikuar apo përditësuar programin e transparencës dhe regjistrin e kërkesave dhe përgjigjeve. Gjithashtu, një pjesë e materialeve të publikuar në programin e transparencës nuk janë të linkuara;
3. Konstatohet se ikona e programit të transparencës nuk është ikonë parësore;
4. Të dhënat e koordinatorëve, të publikuara në faqet e internetit, nuk janë të plota.

Më problematike situata e transparencës ka qenë për *institucionet e pushtetit qendror*. Edhe pse pati përmirësime të dukshme 6 mujorin e parë të vitit 2017, referuar monitorimit, sipas të cilit të

gjitha ministrinë kishin caktuar koordinatorë të të drejtës për informim dhe programet e transparencës, kjo situatë pati ndryshime pas muajit qershor për shkak të zgjedhjeve elektorale si dhe ndryshimit të kabinetit qeveritar. Në një pjesë të ministrive pati ndryshim të koordinatorëve të të drejtës për informim, në faqet e internetit të ministrive të reja ekzistonte një ikonë fiktive për programin e transparencës.

Problematikat e konstatuara lidhur me nivelin e transparencës së *ministrive* janë:

1. Programet e transparencës nuk janë të përditësuara dhe mungon një pjesë e dokumenteve të cilat duhet të jenë të publikuara, në kuptim të nenit 7, të ligjit “Për të drejtën e informimit”;
2. Gjuha e përdorur nuk është lehtësisht e kuptueshme për qytetarët dhe materialet në programin e transparencës nuk janë të linkuara;
3. Programi i transparencës nuk është ikonë parësore në faqen e internetit;
4. Konstatohet se koordinatorët e të drejtës për informim, janë në nivel specialisti dhe kanë akses të limituar në strukturat e tjera të ministrisë. Kjo sjell vështirësi në vënien në dispozicion të dokumentacionit të kërkuar brenda afatit 10 ditor. Gjithashtu, janë konstatuar shumë raste kur kërkesat për informacion nuk kalojnë te koordinatori, por delegohen në struktura të tjera.

Gjatë vitit 2017, koordinatorët e të drejtës për informim të ministrive kanë trajtuar gjithsej **417** kërkesa për informacion publik dhe vetëm **3** prej tyre janë refuzuar. Autoritetet publike duhet të përditësojnë programet e transparencës. Koordinatorët e të drejtës për informim nuk zotërojnë njohuritë e mjaftueshme për kuadrin ligjor çka sjell që implementimi i këtij ligji të mos jetë në nivelin e duhur. Gjuha në të cilën publikohen dokumentet duhet të jetë lehtësisht e lexueshme nga qytetarët. Gjithashtu, zbatimi i standardeve më të mira ndërkombëtare kërkon që koordinatorët të jenë të trajnuar dhe të kualifikuar madje të jenë dhe të stimuluar financiarisht. Për sa më sipër, vijon puna për të ofruar trajnime për zbatimin sa më të saktë të ligjit “Për të drejtën e informimit” dhe për të rritur ndërgjegjësimin e autoriteteve publike për t’iu përgjigjur kërkesave të qytetarëve sipas parashikimeve ligjore.

Në zbatim të ligjit nr.119/2014 “Për të drejtën e informimit” gjatë vitit 2017, pranë Zyrës së Komisionerit u depozituan **560 ankesa**, prej të cilave **395** janë zgjidhur me ndërmjetësim. Për **66** nga këto ankesa, Komisioneri është shprehur me “Vendim”. **77** ankesa kanë rezultuar jashtë

objektit. **8** ankesa kanë qenë jashtë afatit dhe **14** ankesa kanë rezultuar të paplota. Fakti që pjesa më e madhe e ankesave janë zgjidhur me ndërmjetësim tregon efektivitetin e ndërhyrjes së Zyrës së Komisionerit. Pjesa më e madhe e ankesave të shqyrtuara nga Zyra e Komisionerit kanë qenë ankesa të drejtuara nga qytetarët. Konkretisht, **430** ankesa janë depozituar nga qytetarët ndërsa **130** ankesa janë depozituar nga OJF. Numri më i madh i ankesave nga qytetarët, është një tregues i mirë i impaktit të ndërgjegjësimit të qytetarëve mbi të drejtën e informimit.

Zyra e Komisionerit ka realizuar **98** hetime administrative në fushën e të drejtës për informim, me synim verifikimin e ankesave të depozituara. Janë dërguar pranë autoriteteve publike **252 kërkesa** për parashtrime ndërsa **24 ankesa** janë mbartur. Gjithashtu, janë dhënë **66** vendime për autoritetet publike, prej të cilave **57** vendime urdhërimi, **3** vendime rrëzimi, si dhe **6** vendime me sanksion gjorbë. Gjatë këtij viti janë realizuar **10** seanca dëgjimore.

Gjatë vitit 2017, pranë Zyrës së Komisionerit janë paraqitur **205** ankesa për të **drejtën e mbrojtjes së të dhënave personale**, prej të cilave 38 kanë rezultuar jashtë objektit ndërsa **167** të tjera janë trajtuar sipas ligjit “Për mbrojtjen e të dhënave personale”. Për zgjidhjen e drejtë dhe të plotë të ankesave janë zhvilluar inspektive administrative pranë kontrolluesve të ndryshëm dhe janë ndjekur të gjitha hapat procedurale administrative deri në përfundimin e çështjes objekt ankese.

Objekti i ankesave të trajtuara lidhet me:

- Cenimin e të drejtave të subjekteve të të dhënave personale, e drejta për akses, që lejon këtë të fundit, të marrë informacion nga kontrolluesi lidhur me përpunimin e të dhënave të tij;
- Mungesa e sigurisë së të dhënave personale (përpunimi i të dhënave në rrjet dhe siguria online);
- Përpunimi i të dhënave në mënyrë jo të drejtë dhe të ligjshme (përhapja në mediat dhe portalet online);
- Vendosi së kamerave në ambiente publike dhe private;
- Marketingut të drejtpërdrejtë në lidhje me komunikimet e pa kërkuara, nëpërmjet telefonit ose postës elektronike;
- Tejkalimi i afatit të mbledhjes së të dhënave personale për një qëllim të caktuar.

Gjatë këtij viti janë kryer **184** inspektive, prej të cilave **153** në terren dhe **31** inspektive online. Sektorët kryesorë të kontrolleve administrative janë:

- Shëndetësia;
- Sektori bankar;
- Telekomunikacion (procesi i shkatërrimit të të dhënave personale);
- Marketingu i drejtpërdrejtë;
- Agjencitë turistike;
- Call-center;
- Arsimi i lartë universitar publik dhe privat;
- Institucione publike dhe private të kujdesit shoqëror;
- Shoqëri Private të Sigurisë Fizike;
- Institucione të Ekzekutimit të Vendimeve Penale.

Janë zhvilluar **95** seanca dëgjimore. Komisioneri në zbatim të kompetencave që i jep ligji nr. 9887/2008 “Për mbrojtjen e të dhënave personale”, i ndryshuar, është shprehur me **64** Rekomandime. Zyra e Komisionerit është shprehur me **11** Urdhra për “Ndalimin e përpunimit dhe grumbullimit të mëtejshëm të të dhënave dhe shkatërrimin e menjëhershëm të tyre të grumbulluar në mënyrë të paligjshme”, dhënë kontrolluesve publikë dhe privatë. Nisur nga eksperiencia pozitive e një viti më parë ku Rekomandimet Unifikuese të Komisionerit rezultuan të suksesshme në implementim, edhe këtë vit Komisioneri ka vijuar me dhënien e Rekomandimeve të kësaj natyre në këta sektorë:

- **Rekomandim në Sektorin e Turizmit;**
- **Rekomandim në Institucionet e Ekzekutimit të Vendimeve Penale.**

Në mbyllje të procedurave hetimore, Zyra e Komisionerit ka dalë me **22** vendime të cilat korrespondojnë me **36** sanksione administrative. Janë dhënë gjithsej **12 vendime mbi lejimin e transferimit ndërkombëtar**. Bazuar në germën a), të pikës 1, të nenit 31 të ligjit nr. 9887/2008 “Për mbrojtjen e të dhënave personale”, i ndryshuar, gjatë vitit 2017, Zyra e Komisionerit ka dhënë mendime ligjore për **2** projekt/ligje, **12** projekt/vendime, **4** projekt/marrëveshje ndërshtetërore, **1** Kod rregullator (për AMA), si dhe janë dhënë një sërë opinione ligjore dhe kthim përgjigje të paraqitura nga kontrollues publikë e privatë.

Detyrime që burojnë nga akte të tjera ligjore

Akte ligjore në të cilat parashikohen edhe disa detyrime për Zyrën e Komisionerit në realizimin e tyre, janë:

- a. **Ligji nr. 60/2016 “Për sinjalizimin dhe mbrojtjen e sinjalizuesve”;**
- b. **Ligji nr. 71/2016 “Për kontrollin kufitar”;**
- c. **Ligji nr. 19/2016 “Për masat shitesë të sigurisë publike”;**

për të cilat janë hartuar aktet nënligjore dhe vazhdon monitorimi i tyre në mënyrë sistematike.

Komisioneri për vitin 2017 në respektim të ligjit nr. 119/2014 “Për të drejtën e informimit” është shprehur me **66 Vendime**, ndër të cilat janë ankimuar dhe janë **ndjekur 22 procese gjyqësore**, prej të cilave gjykata ka vendosur për **11** rrëzimin e padisë (lënien në fuqi të vendimeve të Komisionerit), **4** pranim të padisë, **5** pushimin e procesit gjyqësor, **1** revokim padie, **1** pranim të pjesshëm padie.

Komisioneri për vitin 2017 në respektim të ligjit nr. 9887/2008 “Për mbrojtjen e të dhënave personale”, i ndryshuar, është shprehur me **22 Vendime**. Nga këto 22 vendime, për **11 vendime**, subjektet përkatëse kanë ekzekutuar vullnetarisht sanksionet administrative. Për **9** vendime të pa ankimuara, Zyra e Komisionerit ka kërkuar ekzekutimin përmbarimor. Ndërsa për **3 vendime**, kontrolluesit përkatës kanë ngritur padi në gjykatë, për të cilat është ndjekur procesi gjyqësor administrativ. Pas përfundimit të proceseve gjyqësore, gjykata ka vendosur lënien në fuqi të vendimeve të Komisionerit dhe është vijuar me kërkesën për ekzekutim të detyrueshëm nga Zyra Përmbarimore.

Në përmbushje të detyrës për shqyrtimin e ankesave në lidhje me procedurat e parashikuara në ligjin nr. 146/2014 “Për Njoftimin dhe Konsultimin Publik”, për vitin 2017, Komisioneri është shprehur me **5 vendime**.

PROBLEMATIKAT PËR VITIN 2017

Analiza e vitit të kaluar nga monitorimi apo mbikëqyrja e realizuar në fushën e mbrojtjes së të dhënave personale, në zbatimin e ligjit mbi të drejtën e informimit dhe njoftimit e konsultimit

publik, si dhe krahasimi i treguesve në shifra, janë elementë thelbësorë për përcaktimin e problematikave të shfaqura gjatë kësaj periudhe raportimi. Për përmbushjen e detyrimeve të autoriteteve publike që burojnë nga ligji nr. 119/2014 “Për të drejtën e informimit”, ka ende nevojë për t’u përmirësuar:

- Trajtimi i ankesave në afat për shkak të mungesës së kapaciteteve të burimeve njerëzore në strukturën që merret me të drejtën e informimit;
- Shumica e autoriteteve publike nuk kanë programe të plota dhe të përditësuara transparence;
- Koordinatorët nuk zotërojnë njohuritë e nevojshme për kuadrin ligjor dhe rregullator të administratës publike, çka sjell që zbatimimi i këtij ligji të mos jetë në nivelin e duhur;
- Konstatohet se koordinatorët e të drejtës për informim të institucioneve të pushtetit qendror, janë në nivel specialisti dhe për rrjedhim kanë akses të limituar në strukturat e tjera;
- Kërkohej që koordinatorët të jenë të trajnuar, të kualifikuar dhe të stimuluar financiarisht;
- Rishikimi i ligjit është i nevojshëm.

Për sa i përket fushës së mbrojtjes së të dhënave personale, nga ankesat e paraqitura, hetimet administrative të ushtruara dhe gjithë procesi i monitorimit dhe mbikëqyrjes së ligjit nr. 9887/2008 “Për mbrojtjen e të dhënave personale”, i ndryshuar, janë konstatuar problematika lidhur me:

- Garantimin e të drejtave të subjekteve të të dhënave personale, me fokus të veçantë e drejta e aksesit në të dhënat personale;
- Kontrolluesit publikë kanë vështirësi në dallimin midis të drejtës për akses dhe të drejtës për informim gjatë trajtimit të ankesave të qytetarëve;
- Garantimin e detyrimit për informim nga kontrolluesi lidhur me mënyrën e përpunimit;
- Garantimin e detyrimit për korrigjim dhe fshirje të të dhënave nga kontrolluesi;
- Shërbimet online dhe përpunimin e të dhënave personale në rrjet nuk respektojnë gjithmonë rregullat e përpunimit të ligjshëm të të dhënave;
- Garantimin e sigurisë dhe konfidencialitetit nga kontrolluesit.
- Detyrat që i burojnë Zyrës së Komisionerit për plotësimin e standardeve ndërkombëtare, si p.sh. GDPR apo deri tek Marrëveshja e fundit që pritet të miratohet me EuroJust.

Ndërsa, lidhur me zbatimin e ligjit nr. 146/2014 “Për njoftimin dhe konsultimin publik”, vazhdon të jetë e ulët ndjeshmëria dhe angazhimi qytetar, shprehur nga numri i pakët i ankesave, duke pasur parasysh numrin e akteve ligjore dhe nënligjore që miratohen çdo vit. Komisioneri vlerëson rëndësinë e promovimit të transparencës dhe zbatimit të kuadrit ligjor duke zbatuar të gjitha hapat që ligji nr. 146/2014 “Për njoftimin dhe konsultimin publik” parashikon.

Prioritetet për vitin 2018 mbeten:

- Përmirësim i ligjit nr. 119/2014 “Për të drejtën e informimit”; kemi një ligj që renditet i 6 në botë dhe për këtë arsye kërkon nje standard të lartë;
- Hartimi dhe miratimi i programit model të transparencës për organet e vetëqeverisjes vendore;
- Krijimi i regjistrit kombëtar të kërkesave dhe përgjigjeve të autoriteteve publike, portali pyetshtetin.al;
- Përafrimi i legjislacionit për mbrojtjen e të dhënave personale me Rregulloren e BE 679/2016 dhe Direktivën 680/2016; pra kërkohet të kryhet i njëjti hop cilësor.
- Vazhdimi i monitorimit dhe mbikëqyrjes së zbatimit të ligjit nr. 9887/2008 “Për mbrojtjen e të dhënave personale” mbi plan tematik, duke synuar unifikimin e praktikave në sektorë të ndryshëm;
- Trajtimi i praktikave për transferimin ndërkombëtar të të dhënave personale sipas GDPR dhe bashkepunimi midis vendeve të BE dhe vendeve të treta.
- Verifikim i zbatimit të Rekomandimeve/Urdhrave të dhëna nga Zyra e Komisionerit;
- Forcimi i kapaciteteve nëpërmjet trajnimeve dhe rritja e aktiviteteve ndërgjegjësuese me qytetarët, autoritetet publike apo kontrolluesit publikë e privatë.

Ju faleminderit.